PIĄTEK dnia 26. Marca 1819. (Nro 144.)

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Prenumerata w Warszawie kosztuje na Kwartał Zł: 10. po Województwach z Pocztą na Kwartał Zł: 13.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— z *Warszawy*. —

Nowo wydane dwa dziełka, to jest, jedno większe pod tytułem: Nauka czytania pisania i rachunków dla Szkół Elementarnych, drugie mniejsze pod tytułem: Nauka początkowego czytania dla Szkół Elementarnych, z których pierwsze w tutejszej Księgarni XX. Pijarów kosztujące z oprawą w półskórek Zł: 1. gr: 5. drugie zaś groszy 10. z oprawą w lekką tekturę, Kommissja Rządowa zaleca do używania po Szkołach i klassach Elementarnych.

w Warszawie dnia 23 Marca 1819.

Minister Prezydujący
S. Potocki.
Sekretarz Jeneralny
Głuszyński.

Rossja.

z Petersburga 26 Lutego.

Na przełożenie Ministra Spraw duchownych i krajowego oświecenia, Xiążęcia Galicyna, przez Jego Cesarską Mość, potwierdzony został dnia 8. Lutego, projekt początkowego założenia Uniwersytetu w Sankt-Petersburgu. Z tej okoliczności, było nadzwyczajne posiedzenie konferencji Głównego Instytutu pedagogicznego, zagajone czytaniem pomienionego przełożenia i projektu. Potem Kurator Edukacyjnego wydziału Sankt-Petersburgskiego, rzeczywisty Radca Stanu Uwarów, miał stosowną do okoliczności mowę. Konferencja, na zasadach projektu, oznaczyła to pierwsze swe posiedzenie jednogłośnym wyborem JO. Xiążęcia Jmci Galicyna, Ministra Spraw duchownych i krajowego oświecenia, na honorowego członka Uniwersytetu Petersburgskiego. Zamiast dawniejszego podziału, Uniwersytetom powszechnie właściwego, Petersburgski Uniwersytet dzielić się będzie na trzy wielkie oddziały czyli fakultety: 1) nauk filozoficznych i prawnych; 2) Nauk przyrodzonych i Matematycznych; 3) Nauk historycznych i filologicznych. Uniwersytet i cały wydział będą zarządzane przez radę administracyjną, której prezydentem jest Kurator. Prócz tego jeszcze będzie Dyrektor zawsze od rządu mianowany i Rektor corocznie wybierany przez konferencję, od której zależy część naukowa uniwersytetu.

z Wilna dnia 5 Marca.

Dnia 27 miesiąca Lutego, grana była na zysk ubogich domu Towarzystwa

Dobroczynności trajedja Horacjusze, tłómaczenia Osińskiego. JPani Leduchowska, która w rzędzie najpierwszych Aktorek trajicznych niewątpliwie liczyć się powinna, zdawała się być najżywiej przejętą chlubnym zaszczytem poświęcenia talentu swojego dla wsparcia cierpiącej ludzkości, oraz szlachetném i wspaniałém uczuciem, które z powodu celu danej reprezentacji, tak wielu widzów w tym dniu na teatr zgromadziło.

Jeżeli przy każdej zwyczajnej reprezentacji słusznie należne JPani Leduchowskiej dawane były pokłaski, nierównie sprawiedliwiej w roli Kamilli oznaki uwielbienia i zadowolnienia powszechnego odbierała; postrzedz można było albowiem oczywiście, że bez względu na słabość zdrowia nie szczędziła sił i starania, aby talent swój znakomity w całej świetności rozwinąć i onym wszystkich przytomnych zachwycić.

Publiczność już na teatrze hołd Kamilli oddała przez powtarzane oklaski, osobliwie przy końcu ostatniego aktu; Towarzystwo Dobroczynności niesie czułe podziękowanie JPani Leduchowskiej (*) za odegranie sztuki, której dochód znacznie kassę ubogich zasilił.

Po zrobionym rachunku wydatków i dochodu z tejże reprezentacji, pokazało się, iż czystego zysku weszło do Kassy Towarzystwa Dobroczynności Rubli srebrnych 716. kopijek 45. — Oprócz tego odesłano do Domu Towarzystwa za 1. bilet Parterowy beczkę jęczmienia.

— Nakładem Towarzystwa Typograficznego Wileńskiego, wyszły Bajki Krasickiego, i przedają się we wszystkich Księgarniach w Wilnie. Cena Exemplarza złoty jeden.

(*) Dowiadujemy się w tej chwili, iż za staraniem gorliwego o świetność sceny Ojczystej Dyrektora Teatru Narodowego w Warszawie, szacowna ta Aktorka, w lecie powrócić ma już na zawsze do Stolicy Królestwa Polskiego, którą tyle odjazd Jej zasmucił. (Uwaga Red: Gazety Codz. Nar: i obc.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A n g l j a.

z Londynu 9 Marca.

Xiążę Jork, któremu dozór i opieka nad osobą Króla powierzoną została, zebrał w tym celu Radę, która w ostatnią sobotę, odprawiła pierwsze posiedzenie. — Zdrowie Monarchy, zawsze jest w jednym stanie

— Lord P a l m e r s t o n, wniósł projekt do Izby niższej, aby Wojsko lądowe Wielkiej Brytanji na rok bieżący do 80841. ludzi, zmniejszone zostało. Izba przyjęła ten projekt na dniu 8. b. m.

— Wiadomo, że podczas ostatniego wyboru w Westminster zebrano ogółem 8363. głosów. Jeden z Dzienników, czyni uwagę iż 6,000. osób mających prawo wyboru, niegłosowało. Między ostatniemi znajdował się także Lord C a s t l e r e a g h, który do Elektorów Westminsterskich należy.

— Na dniu 2. b. m. zebrali się w Dublinie Katolicy Irlandzcy, pod przewodnictwem Hrabiego F i n g a l, w celu ułożenia adresu podziękowania tamecznym protestantom, którzy z taką gorliwością starają się do wszelkich swobód, nieszczęśliwych Katolików przypuścić.

— Niedawno w Edymburgu na placu zwanym L a w n m a r k e t sprzedane zostały dwie małe budki; każda za summę 715. funtów szterlingów (około 28600. złp:) Miały długości po 102. calc; zapłacono więc za każdy cal po 7. funtów szterlingów, czyli 280. złp:.

— Jeden z dzienników tutejszych, donosząc o pomnożeniu liczby parów we

Francji, dodaje: „Ludwik XVIII. poszedł za nauką i głosem doświadczenia. Wziął w opiekę część Monarchiczną Konstytucji i uspokoił tym sposobem umysły zaczynające lękać się o wolność, w której Francuzi nadto już zasmakowali, aby ją dobrowolnie utracić znów mieli."

— Odbieramy doniesienie z Hiszpanji iż w Madrycie rozchodzi się wiadomość: że Król zaślubić ma sobie albo jedną z Xiężniczek Saskich, albo córkę Króla Sardyńskiego. Powszechniej sądzą: iż ostatnia zostanie królową Hiszpańską.

— Donoszą z Madrytu pod dniem 25. Lutego, co następuje: „Jenerał Morillo, zdając ostatnie Raporta Rządowi Hiszpańskiemu, upraszał między innemi o przysłanie mu 6,000. świeżego wojska, i 2. fregat, zaręczając życiem swojem, iż całą Amerykę południową, berło Króla Hiszpańskiego przywróci." — Tenże list zawiera, iż Król oświadczył publicznie na dworze, że po dwa razy winien jest życie Jenerałowi Elio. —

Urzędowe zaś pisma, umieściły następujący Artykuł o tymże Jenerale: „Jest to Mąż waleczny, ale Despota nieznośny dla mieszkańców Walencji, nad którémi jest przełożonym. Miesza się do wszystkiego, do spraw małżeńskich, pomiędzy dzieci nawet: nic bez wiedzy jego stać się w Mieście ani na prowincji niemoże. — Obok niepospolitego męztwa, posiada tenże Jenerał nieco junakierji. Podczas ostatniego wypadku, błagała go żona, aby dla bespieczeństwa własnego, sprowadził kilka Pułków do Miasta, lub prosił Króla o przeniesienie go do innej prowincji: „Co, (odpowiedział) ja mam przed mieszkańcami Walencji uciekać? . . . Z pomocą jednego sierżanta i czterech żołnierzy, potrafiłbym zburzyć to nędzne miasto." — Podczas spełnienia wyroku śmierci na trzynastu spiskowych, udał się konno na plac śmierci w towarzystwie trzech tylko oficerów, gdzie przybywszy, porachował z zimną krwią ciała straconych, i rzekł: Bueno, Bueno! ali estan todos! (Dobrze, Dobrze! są wszyscy!)"

— Odebraliśmy świeże Dzienniki z Nowego-Jorku: Ostatnie są z daty 2. Lutego. Obejmują przedmioty rozstrząsane na Zgromadzeniu Stanów, które właśnie zatrudniają się sprawą Jenerała Jaksona. — Zawierają też dzienniki między niepewnemi wiadomościami: iż Niepodlegli uderzyli na stolicę Peru i odnieśli zupełne nad Hiszpanami zwycięztwo, którego skutkiem było zdobycie tejże stolicy. —

F r a n c j a.

z Paryża dnia 10 Marca.

Izba Parów z wyłączeniem Xiążąt krwi składała się dotąd z 208. członków, teraz składa się z 268. W Anglji izba wyższa, obejmuje 370. członków prócz Parów Irlandji i szkocji, którzy miejsca w Parlamencie niezajmują. Izba niższa Angielska składa się teraz z 658. Reprezentantów, z których blisko 450. jest w Londynie obecnych. Izba Deputowanych zaś we Francji zawiera 253. członków.

Nowi Parowie na najpierwszem posiedzeniu, obejmą uroczyście miejsca w Izbie Parów.

— Które stronnictwo bierze dziś górę we Francji, poznać można z przewagi pism politycznych. Minerwy Francuskiej rozchodzi się 15,000. Exemplarzy; Konserwatora zaś tylko 4,000.

— Wielki Poseł Perski, udający się do Londynu, przybył dnia 7. b. m. do Paryża.

— Rękodzielnicy Francuscy, naśladując Angielskich, zaczynają także burzyć machiny ułatwiające pracę, a przeto ujmujące im sposobów zarobkowania. W

końcu zeszłego miesiąca, Przedsiębiorca jednej z fabryk sukiennych w Vienne, sprowadził z Sedan nową machinę do gremplowania wełny. Rękodzielnicy miejscowi zebrali się licznie i byliby niezawodnie zgruchotali tę machinę, gdyby przezorny przedsiębiorca, niebył sprowadził wcześnie żandarmów dla zasłonienia siebie od napaści. Pomimo licznej straży, rzucali rękodzielnicy błotem i kamieniami, ale żandarmerja potrafiła ich po długiej walce rozpędzić.

— Składka na Osadników Pola Przytułku, wynosiła dnia 6. Marca 80577. franków.

— Pisma publiczne, zawierają następujący Akt wiary, jednego z Rojalistów Francuskich:

„ Wierzę w Ludwika szesnastego Męczennika, potężnego Obrońcę Francuzów, i w Ludwika ośmnastego Brata jego, Pana naszego, który równie jak On, narodził się ze krwi Henryka Czwartego; udręczon i wypędzon pod tyranami rewolucji; powróciwszy do Francji, zdradzony został przez tych, których dobrodziejstwy obsypał, a po studniowém wygnaniu, wstąpił znów na tron ojców swoich: ztamtąd przyjdzie, sądzić będzie zdrajców a przebaczać obłąkanym. Wierzę w powszechne zjednoczenie Francuzów, zmartwychwstanie handlu, odpuszczenie winy tym którzy dobrowolnie nawrócą się do prawego Króla; i w pokój wieczny. Amen."

UWIADOMIENIE.

Do Gazety Codziennej przyjmują się wszelkie doniesienia prywatne, za opłatą 5. groszy od wiersza drukowanego na przedziale, a 10 groszy od wiersza drukowanego w szerz półarkuszka. Podający do Gazety Codziennej doniesienie, wydrukowaném mieć będzie nazajutrz z rana. Odsyłać takowe można, albo do Drukarni przy Ulicy Gęsiej Nro 2286., albo do Handlu Czabana na rogu ulicy Miodowej i Senatorskiej.

TEATR NARODOWY.

Dziś na dochód JPana Tierry daną będzie Opera Czaromysł i balet pod tytułem: Leontyna.

DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE, czynione w Warszawie przez Ant: **MAGIER**

Dnia	Termometr		Barometr			Wiatr	Stan Nieba	Wysokość wody na Wiśle	
rano.	ciepła	zimna	cale	linje	10czę: li:			łokcie	cale
20. Marca.		3	27	4	8	Południowy.	Szron.		
21. Marca.		1	27	4	3	Południowy.	Pogoda.		

Wydawcy odpowiedzialni.